

Василь СОКІЛ

НАРОДНОПІСЕННИЙ УЖИНОК З ПРИПОРОШЕНОГО АТОМОМ ПОЛЯ

Початок. Закінчення в вип. 4 нашого журналу

Подано народні пісні, які записав автор у 1996 році під час експедиції на Київщину та Житомирщину в села, що перебували в Чорнобильській зоні. Публікуються різні фольклорні жанри — колядки, щедрівки, веснянки, купальські та петрівчані пісні, родинно-обрядові (хрестинні, весільні, похоронні) — у першій частині публікації (№ 2 нашого журналу), та родинно-побутові (про кохання, родинно-побутове життя, колискові, жартівливі пісні), а також станові (чумацькі, солдатські) та ін. — у другій частині публікації (№ 4 нашого журналу). Тексти зафіксовані на магнітну стрічку, відтворене їхнє автентичне звучання. Їх супроводжують мелодії, які транскрибували А. Черноус (10 початкових колядок та щедрівок), О. Серко (всі решта). Комп'ютерний набір нот здійснила Л. Добрянська.

Ключові слова: Чорнобильська зона, народні пісні, жанри, мелодія, текст.

© В. СОКІЛ, 2016

ISSN 1028-5091. Народознавчі зошити. № 2 (128), 2016

КОЛЯДКИ ТА ЩЕДРІВКИ

ГОСПОДАРУ, ВИЙДИ ТИ НА ДВОР

*Господару, вийди ти на двор,
Вийди ти на двор, послухай того,
Послухай того, що в небі гуде,
Що в небі гуде, пчоляна матка йде.
Пчоляна матка йде, всі рої веде.*

В. С.: — Коли оту щедрівку щедрували?

П. Т.: — Перед Новим годом.

Зап. 25 липня 1996 р. від Токар Парасковії Іванівни, 1915 р. н., уроженки Олевська. Запис зроблено у с. Малинівка Малинського р-ну Житомирської обл.

ОЙ ПІШОВ ГОРДИЙ ХЛОПЧИК МОЛОДИЙ

*Ой пішов гордий хлопчик молодий,
Йа ще й з гордоців да й починає,
Да й починає, військо збирає.
Як зобрав військо, аж землі тяжко.
Да погнав військо под Київ близько,
Велів гармати позаправляти,
Дрібня ружжа позараджати,
Київський город да й вистреляти.
Київляне ходять, рученьки ломнять,
Рученьки ломнять, хлопчика просять:
— Що цьому паняти подарувати?
Вивели йому вороного коня,
А він на його да й не поглянув,
Шапочки не зняв, не подякував,
Не покоровся, не поклонився.
Велів гармати позаправляти,
Дрібня ружжа позараджати,
Київський город да й вистреляти.
Київляне ходять, рученьки ломнять,
Рученьки ломнять, хлопчика просять:
— Що цьому паняти подарувати?
Винесли йому миску червінців,
А він же на їх да й не поглянув,
Шапочки не зняв, не подякував,
Не покоровся, не поклонився.
Велів гармати позаправляти,
Дрібня ружжа позараджати,*

Київський город да й вистреляти.
 Києвляне ходять, рученьки ломнять,
 Рученьки ломнять, хлопчика просять:
 — Що цьому паняти подарувати?²
 Вивели йому вороного коня,
 А він на його да й не поглянув,
 Шапочки не зняв, не подякував,
 Не покоровся, не поклонився.
 Велів гармати позаряджати,
 Дрібнися ружжа позаряджати,
 Київський город да й вистреляти.
 Києвляне ходять, рученьки ломнять,
 Рученьки ломнять, хлопчика просять:
 — Що цьому паняти подарувати?²
 Вивели йому найкращу панну,
 А він на їє да і споглянув,
 Шапочку ізняв да й подякував,
 І покоровся, і поклонився.
 Святий вечор, добрий вечор!

Зап. 20 липня 1996 р. від Гончарук Софії Іванівни,
 1915 р. н., у с. Українка (колишня назва Піяневичі) Ма-
 линського р-ну Житомирської обл.

ОЙ У ВОРОТЯХ КАЛИНА СТОЇТЬ

Ой у воротях калина стоїть,
 Под калиною хлопчик сидить.
 Хлопчик ходить, коника водить,
 Коника водить, батенька просить:
 — Ой тату-нене, ожени мене.
 — Синку Васильок, кого ти любиш?
 — Кого я люблю? Місячну зору.
 Місячна зора — то моя жона,
 Місячні зірки — то моє дітки.

Зап. 20 липня 1996 р. від Гончарук Софії Іванівни,
 1915 р. н., у с. Українка.

ПЧОЛОНЬКИ ГУДУТ, ЦЕРКВУ ЗБУДУЮТ

Пчолоньки гудут, церкву збудують,
 Святий вечор!¹
 З трома верхами, з трома й окнами.
 Єдне й океньце — ясний місяцю,
 Друге й океньце — ясне сонечко,

¹ Рефрен — після кожного рядка.

В третє й океньце соловейко влетів,
 Соловейко влетів, на пристолє сів,
 На престолє сів, сльозоньку пустив,
 З тої сльозоньки стала річечка,
 З тої річечки пошов рувчачок.
 Там слішина панна, панна Ганночка,
 Перевоз держала, перевозила.
 Прийшло ж до їє семсот маладуов,
 Семсот маладуов, хороших реб'ят.
 — Ой слішно, панно, панно Ганночко,
 Перевези нас через цю ж реку.
 — Не перевезу, не маю часу.

Зап. 19 липня 1996 р. від Тищенко Ганни Капітонівни,
 1920 р. н., у с. Обіходи Коростенського р-ну Житомир-
 ської обл.

ОЙ У КИЄВІ НА ПЕРЕВОЗИ

* В останній строфі слова "... добрий вечор!" проказано, не проспівано.

Ой у Києві на перевозі
 Святий вечор!

Молода дівчина перевіз держала.
 Перевіз держала, перевозила.

Прийшло до їє сімсот молодців,
 Сімсот молодців — білоцерковців:

— Молода дівчино, перевези нас!
 — Не маю часу до перевозу.

Допіру мій брат з війська приїхав
 Да привіз міне аж три radoшки.

А три radoщі, три веселощі:
 Першая радость — веночок терновий,

Другая радость — пояс шовковий,
 Третяя радость — перстень золотий.

Веночок терновий головку клонить,
 Перстень золотий рученька жає.

Поєс шовковий криженьки ломить,
 Святий вечор, добрий вечор!

В. С.: А коли оту колядували і хто?

С. Г.: Мати моя колядувала, ще була вона тоді ді-
 вкою. Як я вже трохи подросла, вона мені коляду-
 вала, я тоді переймала.

Зап. 20 липня 1996 р. від Гончарук Софії Іванівни,
1915 р. н., у с. Українка.

В ЧИСТОМУ ПОЛІ, НА СУХІМ ДОЛІ

В чистому полі, на сухім долі
Молода дівчина пшеницю жала.
Пшеницю жала в три ради клала.
Пришло до її п'ятсот молодців,
П'ятсот молодців — білоцерковців:
— Молода дівчино, ми візьмем тебе.
— Не беріть мене в чистому полі,
Да возьміть мене у батька в господі.
В мого батенька йа три радости,
Йа три радости, три веселощі:
Першя радість — братік-воротя.
Братік-воротя коня сідлає.
Другая радість — мати в порозі,
Мати в порозі рушнички крає.
Третя радість — батько край стола,
Батько край стола кубки щитає.
В одному кубку віно зелено,
В другому кубку піво кудраве,
В третьому кубку медок-солодок.
Віно зелено для мене самого,
Піво кудраве для моєї жени,
Медок солодок для моїх діток.

Зап. 20 липня 1996 р. від Гончарук Софії Іванівни,
1915 р. н., у с. Українка.

ОЙ РАНО, РАНО ВСІМ ЗАГАДАНО

Ой рано, рано всім загадано,
А ще й найранше там Митя (Петя) устав,
На камені став, дзвонком забражчав,
Дзвонком забражчав, братів позбуджав:
— Вставайте, брати, коні сідлайте,
Коні сідлайте да й запрегайте,
Да поїдемо на пулюваннє,
На пулюваннє, на звіруваннє.
Да випулюєм куну в дереві,
Да висватаєм дівку на радість.
Нехай вам, брати, куну в дереві,
А міне, брати, дівка на радість.
Святий вечор, добрий вечор!

Зап. 20 липня 1996 р. від Гончарук Софії Іванівни,
1915 р. н., у с. Українка.

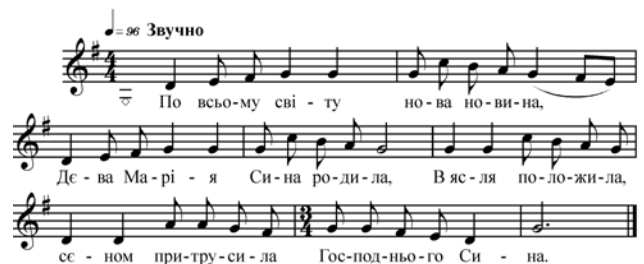
ОЙ РАСНА КРАСНА В ЛУЗІ КАЛИНА

Ой расна красна в лузі калина,
Йа ще й найкраща в матері дочка.
В матері дочка — молода дочечка.
До церкви ішла, як зора зійшла.
А в церкву ввійшла ясною зорою,
А з церкви прийшла красною панною.
По двору ходила, весь двір красила,
А в сіні ввійшла — сіні засяли.
В хату увійшла — буяри встали,
Буяре встали, шапки знимали,
— Чи ти царівна, чи королівна?
— Я ж не царівна, не королівна.
Я в матері дочка, молода Катічка.

Зап. 20 липня 1996 р. від Гончарук Софії Іванівни,
1915 р. н., у с. Українка.

ПО ВСЬОМУ СВІТУ НОВА НОВИНА

По всьому світу нова новина,
Дева Марія Сина родила.
В ясля положила, сеном притрусила
Господнього Сина.

Зійшли янголи з неба до землі,
Принесли дари Деві Марії:
Три свечі воскові ще й ризи шовкові 2
Сусові Христові. 2

Звіозда засеяла з неба до землі,
Зійшли янголи к Деві ж Марії.
Поют Божьи песні Господньої Невесте, 2
Радості приносить. 2

Зійшли янголи з неба до землі,
Принесли дари Деві Марії:
Три свечі воскові, ще й ризи шовкові 2
Сусові Христові. 2

Зап. 19 липня 1996 р. від Тищенко Ганни Капітонівни, 1920 р. н., у с. Обіходи Коростенського р-ну Житомирської обл.

ОЙ НОВАЄ РОЖДЕННОЄ, НОВА НОВІНА

Ой новає рожденное, нова новина,
 Шо породила Дева Марія Божого Сина.

Йа Син Божий народився з Деві з Марії,
 Ніхто не може да й дознатися Божое сили.

Дозналося два янголи з небес летучи,
 Темної ночі, ясної свечі, Христа славлючи. (2)

А Син Божий народився з Діві з Марії,
 Ніхто не може да й дознатися Божое сили.

Ізсіяло небо землю ще й малі діти,
 Да показує всякеє древо різніє цвєти.

Ой ви, люде християне, молеться Богу,
 Помолетесь, приклонетесь цьому престолу.

Є. П.: Оце колядку таку колядували на Рєздво. На перший день, на другий день ходили колядували. Тільки мужчини. Од церкви з коньми їздять, з коньми... Оце виносимо буханку хліба, кусок сала, ще й відро пашні якої, так давали за коляду. Наберут таку хуру, шо лєдві й коні завезуть. Так, айбо так.

Зап. В. Сокіл 13 липня 1996 р. від Пузійчук Єлизавети, 1911 р. н., у с. Рубєжівка Народицького р-ну Житомирської обл.

НОВІНА, РОЖДЕНЕ, Й НОВА НОВІНА

Новина, рожене, й нова новина,
 Шо породила Дева Марія Божого Сина.

Народився йа Син Божий з Дєви Марії
 Ніхто не може його й узнати, Божое Сили?

Дозналося два янголи з небес летучи,
 Темное ночі, ясної свечі, Христа слав'ючи.

В славном мєсті Русалимі, там диво стало,
 Шо малє Дитя, новє, роженє, всєй свєт сїяло.

Осїяло небо й землю, ще й малі дєти,
 Шо показало на всьакєм дрєву рєзніє цвєти.

Михаїло, Гаврило рєкі обняли,
 Шо по Рєздєству по Христовому сади зацвіли.

Вклоняйтєся ви, людїє, Господу Богу,
 Ой шлїтє нам поклон Божий із небєс додолу,
 Звеселїмось, поклонїмось цьому престолу!

Зап. 19 липня 1996 р. від Ярмоленко Анастасії Степанівни, 1931 р. н., у с. Обіходи Коростенського р-ну Житомирської обл.

ДОБРИЙ ВЕЧОР ТОБІ, ПАНЕ ГОСПОДАРУ

Добрий вечор тобі, пане господару.

Радуйся!
 Ой радуйся, земле,
 Син Божий народився.

Да прийшли до нас три празники в гості.
 Йа первий празничок — Рєжєство Христовє,
 Йа другий празничок — Святого Василя,
 Йа третій празничок — святого Крєщєнїя.
 Застїлайтє столи та всє кїлімама,
 Да печит паланиці з ярїї пишєниці.
 Йа до нас прийшло три празники в гості.

Зап. 11 липня 1996 р. від Недамкі Катєрини Миколаївни, 1918 р. н., у с. Недашки Малинського р-ну Житомирської обл.

НАКРИВАЙТЕ СТОЛИ ВСІМА КИЛИМАМИ

Накривайте столи всіма килимами.
 Радуйся!
 Ой радуйся, земле,
 Син Божий народився!

*А першая радость — сватеє Рождество.
Радуйся!
Ой, радуйся, земле,
Син Божий народився!*

Зап. 16 липня 1996 р. від Рябчун Євгенії Федорівни, 1945 р. н., Омельчук Марії Василівни, 1909 р. н., Омельчук Євдокії Дмитрівни, 1939 р. н., у с. Буки Малинського р-ну Житомирської обл.

ЩО ЦЕ ЗА ПРЕДИВО, В СВІТІ НОВИНА

♩ = 54 **Виразно**

Що це за пре-ди - во, в сві-ті но - ви - на,
Що Ді - ва Ма - рі - я Си - на ро - ди - ла.
Ой як Во - на із - ро - ди - ла, То - ді му - жа
й у - ви - ді - ла чис - та - я Пан - на. // - на.

*Що це за предиво, в світі новина,
Що Діва Марія Сина родила.*

*Ой як Вона ізродила,
Тоді мужа й увиділа /2
Чистая Панна.*

*На горісі янгели чисту воду п'ють,
А попід небесами ангели поють:*

*Слава була, слава буде,
Рожденому радость буде, /2
Всьому миру на землі!*

Зап. 16 липня 1996 р. від Рябчун Євгенії Федорівни, 1945 р. н., Омельчук Марії Василівни, 1909 р. н., Омельчук Євдокії Дмитрівни, 1939 р. н., у с. Буки Малинського р-ну Житомирської обл.

ВИДИ, БОЖЕ, ВИДИ, ТВОРЕЦ, ЗА ЦЮ МИР ПОГИБАЄ

♩ = 66 **Звучно**

1. Ви - ди, Бо - же, ви - ди, Тво - рец,
за що мир по - ги - ба - є. Ар - хан - ге - ла
Гав - ри - ї - ла в На - за - рет по - си - ла - є.

*Види, Боже, види, Творец, за цю мир погибає.
Архангела Гавриїла в Назарет посилає.*

*В Назареті благовеснім стала слава й у вертепі,
Стала слава й у вертепі, йа прекраснім рабі.*

*Ой вроди м'я й утверди м'я,
не заходить ясне сонце,
Не заходить ясне сонце за девічеській глас.*

*Звізда ясна осіяла, троєм царом путь показала.
Троєм царом, троєм царом несуть Сусови дань.*

*Ой принесли во храм Божий,
на вколінця й упадають,*

На вколінця й упадають, Суса Христа віхваляють.

Зап. 14 липня 1996 р. від Назаренко Євдокії Дмитрівни, 1911 р. н., у с. Іванівці Малинського р-ну Житомирської обл.

ЗВІЗДА ЯСНА ВОСІЯЛА

♩ = 66 **Невиразно**

Звіз - да яс - на во - сі - я - ла,
Тром ца - рам путь по - ка - за - ла. Од стар - шо - го
до трох ца - ров Не - суть Хрис - ту во да - ри.

Цілу ніч йдуть до батюшка. «Благословіть на дві партії». В кожній партії дзвончок. Цілу ніч ідуть, аж до дня. В кожну хату заходять. Батько приготувить уже звечора бухиночку хліба, оце ковбаси і кусочок сала. І вже звечора ложать на стіл — будуть іти колядники. Вони вже аж ходять до дня, а тоді вже ж вони їсти хотять, десь заходять.

*Звізда ясна восіяла,
Тром царам путь показала,*

*Од старшого до трох царов.
Несут Христу во дари.*

*Несуть смірну ще й кадило
У Храм Божий приносили.*

*Як принесли у Храм Божий,
На вколянця упадають.*

*На вколянця упадають,
Христа Бога восхваляють.*

*Славен же Бог, славен еси,
В Віфліємі народився!*

Тоді Ірод засмутився,
Що Сус Христос народився.

Слуги своє розсилає,
Христа в бідлі шукає.

Звелів Ірод ще й проклятий
Малих діток забірати.

Малих діток забірати
Да й об камінь розбивати,

Січем меча розсікати
Да й об камінь розбивати.

Малих діток забірають,
Да й об камінь розбивають.

Да й об камні розбивають,
Гострим мечем розсікають.

Гострим мечем розсікають...
Плачуть ньеньки ще й ридають.

Плачуть ньеньки ще й ридають
Йа по чаду маленькому.

А по чаду маленькому,
По синочку рідненькому.

— Не плач, ньенько, да й не рідай
Йа по чаду маленькому,

А по чаду маленькому,
По синочку рідненькому.

— Ой як міне не плакати,
Я — печальна мати.

Не найшов же Христа вбитим
Да й убив же свого сина.

А ми в цей день веселімся
Да й Рождеству поклонімся.

Сорок тисяч ще й чотири
Малих діток погубили.

Зап. 18 липня 1996 р. від Вовк Ольги, 1912 р. н., у с. Макалєвичі Радомишльського р-ну Житомирської обл.

ВЕСНЯНКИ

ОЙ ВЕСНА, ВЕСНА, ШО ТИ ПРИНЕСЛА

1. Ой вес - на, вес - на, шо ти при - нес - ла
- Ко - роб - ку бо - бу, хлоп - цям хво - ро - бу[у].

— Ой весна, весна, шо ти принесла?
— Коробку бобу, хлопцям хворобу,

Дівкам виночки, щоб їх носили,
Хлопцям кийочки, щоб собак били.

Зап. 22 липня 1996 р. від Сенецької Галини Людвиківни, 1918 р. н., у с. Рудня Калинівська Малинського р-ну Житомирської обл.

ОЙ ВЕСНА КРАСНА, ШО НАМ ПРИНЕСЛА

1. Ой вес - на крас - на, шо нам при - нес - ла?
Ко - роб - ку бо - бу, хлоп - цям хво - ро - бу, // хлоп - цям хво - ро - бу.

— Ой весна красна, шо нам принесла?
— Коробку бобу, хлопцям хворобу. (2)

— Ой весна красна, шо нам принесла?
— Хлопцям — кийочки, дівкам — виночки. (2)

Дівкам виночки, щоб поносили,
Хлопцям кийочки, щоб собак били. (2)

Зап. 19 липня 1996 р. від Пузійчук Єлизавети, 1911 р. н., у с. Рубежівка Народицького р-ну Житомирської обл.

ОЙ ВЕСНА, ВЕСНЯНОЧКА

1. Ой вес - на, вес - на, вес - ня - ноч - ка,
Де ти бу - ла па - ня - ноч - ка?
2. Десь у са - доч - ку ши - ла со - роч - ку,
Десь у крам - ни - ці ши - ла спід - ни - ці.

— Ой весна, весняночка,
Де ти була, паняночка?

— Десь у садочку шила сорочку,
Десь у крамниці шила спідниці.

Зап. 24 липня 1996 р. від Тимошенко Анастасії Борисівни, 1928 р. н., у с. Великі Міньки Народицького р-ну Житомирської обл.

ОЙ У НАС, ДЄВКИ, ТЕПЕР ВЕСНА

1. Ой у нас, дєв - ки, те - пер вес - на,
Ко - то - ра дур - на - за - муж пош - [ла]

Ой у нас, дівки, тепер весна,
Котора дурна — замуж пошла,

А розумная зуталася
Да й больш розуму набралася.

Ай розумная да й та з нами,
Гордує вона паробками.

Оце такі співали веснянки до паски. Ще весна до паски.

Зап. 13 липня 1996 р. від Пузійчук Єлизавети, 1911 р. н., у с. Рубежівка Народицького р-ну Житомирської обл.

ІДУТ ХМАРИ, ІДУТ ХМАРИ, ДА НЕМА ПЕРЕМЕНИ

♩ = 76
1. І - дут хма-ри, і - дут хма-ри, да не-ма пе-ре-ме-ни,
Не стой, дів-ко, із ко - за-кам, не-ма йо-му в'є - р[и].

Ідут хмари, ідут хмари, да нема перемени,
Не стой, дівко, із козакам, нема йому в'єри.

Йа в козака только в'єри, як на мори пени.
Йа в дівчини стільки ласки, як на мори краски.

Зап. 13 липня 1996 р. від Невмериченко Ганни Пилипівни, 1920 р. н., і Майструк Надії Йосипівни, 1913 р. н., у с. Старий Кужіль Народицького р-ну Житомирської обл.

ОЙ ЗНАТИ, ЗНАТИ, В КОГО Є ДОЧКА

♩ = 140
1. Ой зна - ти, зна - ти, в ко - го є доч - ка:
В йо-го сте - жеч - ка з-пуд йо-ке-неч - к[а]. // з-пуд йо-ке-неч - к[а].

Ой знати, знати, в кого є дочка:
В його стежечка з-пуд йокенечка. (2)

Ой знати, знати, в кого ж немає:
Поросла травка, й аж вилягає. (2)

— Коли цю пісню співали?

— Веснянка.

А де співали ви і як?

— Як? Беседа в мене була, всюди співали.

— А як та «беседа» проходила в вас?

— Харашо. Віпіли по сто грам, бо ж ми стари люде, бульш не будемо піти, бо мі слабіє. Віпіли по сто грам да й вийшли на вулицю, ну та й співали.

— А коли це, в який день?

— У неділю.

— В будь-яку неділю?

— Да посля Великодня. До Великодня ніхто веснянки не співає.

— В першу неділю посля Великодня?

— Це не в першу, а посля провод.

Зап. 19 липня 1996 р. від Тищенко Ганни Копітонівни, 1920 р. н., у с. Обіходи Коростенського р-ну Житомирської обл.

ХОДИЛА ДЄВКА ПО СИНОЖАТІ

♩ = 156
1. Хо - ди - ла дєв - ка по си - но - жа - ті,
Ко - па - є ло - зу да сі - є ро - жу.

Ходила дєвка по синожаті,
Копає лозу да сіє рожу. (2)

— Ой рожа, рожа, шо з тебе буде,
Як мене возьмут навесне люде? (2)

Як мене возьмут навесне люде,
Хто ж тебе, рожа, поливати буде? (2)

— Буде поливати батько да мати,
Йа менша сестра буде зривати. (2)

— Це ще була веснянка?
— Веснянка.

Зап. 22 липня 1996 р. від Сенецької Галини Людвиківни, 1918 р. н., у с. Рудня Калинівська Малинського р-ну Житомирської обл.

ОЙ ВИЙДУ Я НА УЛИЦЮ, ГУЛЯЮ, ГУЛЯЮ

♩ = 252
1) 1. Ой ви - йду я на у - ли-цю, гу - ля - ю, гу - ля - ю,
Кли-че ма-ти ве-че - ра-ти, а я й не ду - ма - й[у].
2,3.

Ой вийду я на улицю, гуляю, гуляю,
Кличе мати вечерати, а я й не думаю.

Ой вечерай, моя мати, коли наварила,
А я пойду на той куток, де дівчина міла.

Гай вечерай, моя мати, пиєнишні галушки,
А я пойду до дівчини в пухові подушки.

— Колись робили такі «вельця»?

— Да, да, бігали. Хлопці однімають од нас, ми втікаємо.

— А з чого робили «вельця»?

— З вишні в'єжуть, да всякі цвітки такіє луговіє, а які єсть вже вдома, пувчеплюєм, пувбираємся. Да хлопці вже схочуть одняти, тікаєм далеко од їх, шоб же не порвались вони нам, шоб воно ше збереглося дальше.

Зап. 20 липня 1996 р. від Гончарук Софії Іванівни, 1915 р. н., у с. Українка.

ОЙ ЮЛИЦЯ — СМЕ, ЮЛИЦЯ, ХТО ПО ТОБИ ХОДИТ

1. Ой ю - ли - ця - сме, ю - ли - ця, хто по то - би хо - дит?

Там дев - чи - на да хлоп - чи - на за ручень - ку во - ди[т].

Ой юлиця — сме, юлиця, хто по тобі ходит?
Там дівчина да хлопчина за рученьку водит.

Нехай водит, нехай водит, водит і сміється,
Вона дурна, нерозумна, не догадається.

Рости, коса, до пояса, й од пояса кветка,
Ти не мой же да й кавалер, я й не твоя дівка. (2)

Не був би я тоде вдома, як нас парували,
Усім дали по девочці, мине вдову дали. (2)

Ой вийди, моя й удовушка, да станєм в затенку,
Краща й моя удовушка за вашою й дівку.

Ці пісні співали весною так, а зараз на Петрувку.

Зап. 22 липня 1996 р. від Сенецької Галини Людвиківни, 1918 р. н., у с. Рудня Калинівська Малинського р-ну Житомирської обл.

ЙА ВЖЕ ВЕСНА, ЙА ВЖЕ КРАСНА

1. Йа вже вес - на, йа вже крас - на Йа з стріх во - да кап - ле,

Йа з стріх во - да кап - ле, Йа з стріх во - да кап - ле.

Йа вже весна, йа вже красна,
Йа з стріх вода капле, (3)

Молодому козакові
Мандрівонька пахне. (3)

Помандрував козаченько
У чистее поле, (3)

За їм його дівчинонька:
— Вернись, мій соколе. (3)

— Не вернуса, побоюся
Гордуєш ти мною. (3)

Йа все твое гордуванне
Все перед тобою, (3)

Шумітиме нагаєчка
Понад головою. (3)

Нагаєчка-дротяночка
У трі дроти звіта, (3)

Ще ж на цюю дівчиноньку,
Що з роду не біта. (3)

Нагаєчка-дротяночка
С колка не звісає, (3)

Шовковая хустинонька
З сліз не вісохає. (3)

— Коли в вас співали цю пісню?
— Весною, весною, починає сніг розставать.
— Після Великодня?
— Посля Великодня, да.

Зап. 20 липня 1996 р. від Гончарук Софії Іванівни, 1915 р. н., у с. Українка Малинського р-ну Житомирської обл.

А ВЖЕ ВЕСНА, А ВЖЕ КРАСНА

1. А вже вес - на, а вже крас - на

Із стріх во - да кап - ле, Із стріх во - да кап - ле, Із стріх во - да кап - ле.

А вже весна, а вже красна,
Із стріх вода капле, (3)

Молодому козаченьку
Мандрівочка пахне. (3)

Іде козак по садочку,
Ногами топує, (3)

А мойої, мамо, доньки
Вдома не ночує. (3)

Зап. 16 липня 1996 р. від Рябчун Євгенії Федорівни, 1945 р. н., Омельчук Марії Васиївни, 1909 р. н., Омельчук Євдокії Дмитрівни, 1939 р. н., у с. Буки Малинського р-ну Житомирської обл.

ПРИЄЗЖАЄ КОЗАЧЕНЬКО НА ПОЛЕ

Музична партитура в стилі 6/8, з нотами та ліричним текстом.

1. При-єз-жа-є ко-за-чень-ко на по-ле,
За-пре-га-є ко-ни-ка да й о-ре.

*Приїжджає козаченько на поле,
Запрігає коника да й оре.*

*Запрігає коника да й оре,
Прилітає зезуленька да й кує.*

*— Ой чого ти, козаченьку, тут ореш,
Тут не вродит пшениченька й не й овес.*

*— Ой чого ти, зезуленько, так знаєш,
Шо не вродит пшениченька й не й овес?*

*— Ой того я, козаченьку, так знаю,
Не було дощики й у маю.*

*Не було дощики у маю,
То не буде цей годок врожаю.*

Зап. 19 липня 1996 р. від Тищенко Ганни Копітонівни, 1920 р. н., у с. Обіходи Коростенського р-ну Житомирської обл.

КУПАЛЬСЬКІ ПІСНІ

ОЙ НА ІВАНА КУПАЦЬОГО

Музична партитура в стилі 6/8, з нотами та ліричним текстом.

1. Ой на І-ва-на Ку-па-цьо-го
Зло-ви-мо хлоп-ця най-кра-що-го.
На Іва-на Ку-пай-ла!

*Ой на Івана Купацього
Зловим хлопця найкращого.
На Івана Купайла!*

*Летіли гуси селом, селом,
Жовтенькі ножки покорчило.
На Івана Купала!*

Зап. 16 липня 1996 р. від Рябчун Євгенії Федорівни, 1945 р. н., Омельчук Марії Васиївни, 1909 р. н., Омельчук Євдокії Дмитрівни, 1939 р. н., у с. Буки Малинського р-ну Житомирської обл.

ОЙ НА ЙВАНА, НА КУПАЙЛА

Музична партитура в стилі 6/8, з нотами та ліричним текстом.

Ой на І-ва-на, на Ку-пай-ла
Ку-пав-ся І-ван, да й в во-ду впав.
Ки-дав то хлоп-цьов че-рез пар-кан.

*Ой на Йвана, на Купайла
Купався Іван, да й в воду впав,
Кидав то хлопцьов через паркан.*

Зап. 20 липня 1996 р. від Гончарук Софії Іванівни, 1915 р. н., у с. Українка Малинського р-ну Житомирської обл.

ОЙ ХТО НЕ ВИЙДЕ НА КУПАЙЛА

Музична партитура в стилі 6/8, з нотами та ліричним текстом.

1. Ой хто не ви-йде на Ку-пай-ла,
Шоб во-но ляг-ло да й не вста-ло.

*Ой хто не вийде на Купайла,
Шоб воно лягло да й не встало.*

*Шоб воно лягло колодою,
А колодою смоловою.*

*Ой у колоду сонце пече,
Ой із колоди смола тіче. (2)*

*Ой у колоду сонце гріє,
Ой із колоди смола пріє.*

Зап. 20 липня 1996 р. від Гончарук Софії Іванівни, 1915 р. н., у с. Українка Малинського р-ну Житомирської обл.

НА ТУМ КУТКУ, НА ПРИКУТКУ
РАБИЄ КУРЧАТА

Музична партитура в стилі 2/4, з нотами та ліричним текстом.

1. На тум кут-ку, на при-кут-ку ра-би-є кур-ча-та,
На цьом кут-ку на при-кут-ку хо-ро-ші дів-ча-та.

*На тум кутку, на прикутку рабиє курчата,
На цьом кутку на прикутку хороші дівчата.*

На том кутку, на прикутку поросли, як тички,
На цьом кутку на прикутку, як повні гвоздіки.

Зап. 13 липня 1996 р. від Пузійчук Єлизавети, 1911 р. н.,
у с. Рубежівка Народицького р-ну Житомирської обл.

ІВАНОВА ГОЛОВА

Іванова голова
Загорілась була.
На Йвана Купайла.

А дівчата із радості
Носять воду прігорцями.
На Йвана Купайла.

Зап. 13 липня 1996 р. від Пузійчук Єлизавети, 1911 р. н.,
у с. Рубежівка Народицького р-ну Житомирської обл.

ОЙ ПЛИВ ЧОВЕН ВОДИ ПОВЕН

Весна починається, так і веснянки. Йдуть до річ -
ки купаться і співають, на Купайла співають:

Ой плыв човен води повен
Да й накрився листом. (3)

— Не чванися, дівчинонько,
Золотим намістом. (3)

Ой як підеш на вулицю,
Намисто порветься. (3)

А із тебе молоді
Вся челядь сміється. (3)

Ой плыв човен, води повен,
Да й накрився дубом. (3)

— Не чванися, козаченьку,
Кучеравим чубом. (3)

Ой як підеш на вулицю,
Твій чуб розов'ється. (3)

А із тебе молодого
Вся челядь сміється. (3)

Зап. 12 липня 1996 р. від Семененко Надії Денисівни,
1935 р. н., у с. Любовичі Малинського р-ну Житомирської обл.

ПЕТРІВЧАНСЬКІ ПІСНІ

ПЕТРО — ІВАНЕ

Петро — Іване,
Уже твоя Петровка минає.

Уже твоя Петровка минає,
Половину летечка займає.

Зап. 22 липня 1996 р. від Сенецької Галини Людвиків -
ни, 1918 р. н., у с. Рудня Калинівська Малинського р-ну
Житомирської обл.

ПЕТРО, ПЕТРО, ІВАНЕ

Петро, Петро, Іване,
Уже твоя Петровка ж минає.

Вже твоя Петровка минає,
Половина летечка ж немає.

Зап. В. Сокіл 19 липня 1996 р. від Тищенко Ганни Ка -
пітонівни, 1920 р. н., у с. Обіходи Коростенського р-ну Жи -
томирської обл.

ПЕТРА, ПЕТРА, ПЕТРОВ ДЕНЬ

*Петра, Петра, Петров день,
Пусти мене погулять на весь день.*

*Не мона до нього, не мона,
Наїхали паниче з фірмана.*

*Наехали паниче й уноче,
Вкрали мою дівчину на печи.*

*Наехали карманьці вранці,
Вкрали мою дівчину на лавці.*

Зап. 19 липня 1996 р. від Ярмоленко Анастасії Степанівни, 1931 р. н., у с. Обіходи Коростенського р-ну Житомирської обл.

ТЕМНА НІЧКА ПЕТРІВОЧКА

1. Тем - на ніч - ка Пет - рі - воч - ка,
Не ві - спа - лась на - ша ді - воч - ка.

*Темна нічка Петрівочка,
Не виспалась наша дівочка.*

*Темної ночі не доспала,
Шовковий шнури посукала.*

*Шовковий шнури посукала,
Ворони коні попутала,*

*Щоб далеко не заходили,
Людям шкоди не робили.*

СИДИТ ЖАБКА НАД РЕЧКОЮ

1. Си - дит жаб - ка над реч - ко - ю,
За є - ю хлоп - ці згнуз - деч - ко - ю.

*Сидит жабка над речкою,
За єю хлопці згнуздечкою.*

*Пожди, жабко, загнуждаю,
Да поведемо до Дунаю.*

*До Дунаю води пити,
В Любовичі дівчат любити.*

*В Любовичах дівки багатія,
У їх подарки шовковія.*

*А в Ялцівці бідня,
Дають подарки ридняня.*

Зап. 12 липня 1996 р. від Яковенко Ганни Яківни, 1919 р. н., у с. Любовичі Малинського р-ну Житомирської обл.

ОЙ ХОДИЛА ДІВЧИНА ПО ПОЛЮ

1. Ой хо - ди - ла дів - чи - на по по - лю
Да по - ло - ла пше - ни - чень - ку з ку - ко - лю.

*Ой ходила дівчина по полю
Да полола пшениченьку з куколю.*

*Да полола пшениченьку з куколю,
За єю хлопчина на коню.*

*— Боже, тобі, дівчино, помагай,
Йа з цюєї пшениченьки коровай!*

*Йа з цюєї пшениченьки насіне,
— Коли буде, дівчино, весіле?*

*— Йа в суботу, дівчата, в суботу,
Бо я маю за його й охоту.*

*Йа в неділю, дівчата, в неділю,
Бо я маю за його надію.*

— Це Петрувка.

Зап. 14 липня 1996 р. від Назаренко Євдокії Дмитрівни, 1911 р. н., у с. Іванівці Малинського р-ну Житомирської обл.

ОЙ ЯК БУЛО РАНО

1. Ой як бу - ло ра - но, До йсер - день - ко в'я - ло.
Як по - ве - чо - рі - ло, До й по - ве - се - лі - ло.

*Ой як було рано,
До й серденько в'яло.
Як повечоріло,
До й повеселіло.*

*Ой прийди, прилети
Ти, яснее сонце,
А я тебе впуцу
Да й через віконце.*

*Ой як упускала,
Легенько зітхала,
А як випускала,
Плакала й ридала.*

*А як випускала,
Плакала й ридала,*

Вийшла за ворота,
Правдоньку пітала:

— Чи ти мене любиш,
Чи з мене смієшся?
До другої ходиш,
Да й не признаєшся.

— А я тебе люблю,
Ще й любити буду,
Признаюсь по правді —
Сватати не буду.

Не позволить батько,
Не позволить мати,
Ще й рід не позволить
Сиротину взяти.

— То петрівка була.

Зап. 17 липня 1996 р. від Павлович Ганни Михайлівни,
1919 р. н., у с. Вишевичі Радомишльського р-ну Житомир-
ської обл.

ОЙ КИНУ Я КЛАДКУ ЧЕРЕЗ НОВУ ГРАДКУ ВЕРБОВУ, ВЕРБОВУ

1. Ой ки-ну я клад-ку че-рез но-ву град-ку
вер-бо-ву, вер-бо-ву.
3. А ти, єд-на дів-чи-но, зо-стань-ся

Ой кину я кладку через нову градку вербову,
вербову.

Пора вам, дівчата, пора, молоденькі, додому,
додому.

А ти, єдна дівчино, зостанься,
Бо приїде Тоньо на вороном коню,
Звеньчайся, звеньчайся!

Зап. 14 липня 1996 р. від Назаренко Євдокії Дмитрів-
ни, 1911 р. н., у с. Іванівці Малинського р-ну Житомир-
ської обл.

ОБЖИНКОВІ ПІСНІ

А В НАШОГО ХАЗЯЇНА ТОЛОКА

1. А в на-шо-го ха-зя-ї-на то-ло-ка,
На-пре-мо-ся го-рі-лоч-ки, як мо-ло-ка.

А в нашого хазяїна толока,
Напремося горілочки, як молока.

А в нашої хазяїночки й обжинки,
Старайсь, старайсь, хазяїно, горілки.

Зап. 16 липня 1996 р. від Рябчун Євгенії Федорівни,
1945 р. н., Омельчук Марії Василівни, 1909 р. н., Омель-
чук Євдокії Дмитрівни, 1939 р. н., у с. Буки Малинсько-
го р-ну Житомирської обл.

РОДИННО-ОБРЯДОВІ ПІСНІ РОДИЛЬНІ ПІСНІ

БАБУСЕНЬКО МОЯ РІДНЯЯ

Ба-бу-сень-ко мо-я рід-на-я,
По-ро-ді-ле жін-чи-не труд-не-є.
1. Да-ру-вав о-нук ба-бу-сень-ці Сі-па-ноч-ку про-са.
— Хо-ди, хо-ди, ба-бу-сень-ко, До о-ну-ки бо-са.

Бабусенько моя рідная,
Породіле жінчине труднеє.

Дарував онук бабусеньці
Сіпаночку проса.
— Ходи, ходи, бабусенько,
До онуки боса.

Бабусенько моя рідная,
Породіле жінчине труднеє.

Дарував онук бабусеньці
Ще й кусочок сала.
— Ходи, ходи, бабусенько,
Щоб онука встала.

Бабусенько моя рідная,
Породіле жінчине труднеє.

Зап. 18 липня 1996 р. від Вовк Ольги Яківни, 1912 р. н.,
у с. Макалєвичі Радомишльського р-ну Житомирської обл.

ВЕСІЛЬНІ ПІСНІ

ІА МАРУСІНА МАТИ

1. Іа Ма-ру-сі-на ма-ти
Іа Ма-ру-сі-на ма-ти Да по й у-лон-ші хо-д[ить].

На заручинах.

Йа Марусіна мати (2)
Да по й улонці ходить.

Да по й улонці ходить, (2)
Да сусідочок просить.

Да прошу я до хати, (2)
Коровай виробляти.

Це такіє спевали колись.

Зап. 13 липня 1996 р. від Пузійчук Єлизавети, 1911 р. н.,
у с. Рубежівка Народицького р-ну Житомирської обл.

ЙА РІЛАТАЯ П'ЄЦ МЕЛА

Йа рі - ла - та - я п'єц ме - ла,
Йа хо - ро - ша - я за - гля - да - ла].
Йа хо - ро - ша - я, да при - го - жа - я Й у п'єц са - жа - ла].

Йа рілатая п'єц мела,
Йа губатая заглядала.

Йа хорошая, да пригожая
Й у п'єц сажала.

Зап. 13 липня 1996 р. від Пузійчук Єлизавети, 1911 р. н.,
у с. Рубежівка Народицького р-ну Житомирської обл.

ДА ГОРДА ТЕЩА, ГОРДА

1. Да гор - да те - ша, гор - да,
Да гор - да те - ша, гор - да, Що ко - зи - на - я мор - да.

Да горда теща, горда,
Що козиная морда.
По-козини мурмиче (2)
Да зятя й у двор кличе.
Да пишна теща, пишна (2)
Проти зятя не вийшла.
Чого вона да пишається, (2)
Що в постели озвується.
Да в постели й озвується, (2)
На зятя сподівається,
Шо зять чоботи привезе,
Коли по молоду приїде.

Зап. 13 липня 1996 р. від Пузійчук Єлизавети, 1911 р. н.,
у с. Рубежівка Народицького р-ну Житомирської обл.

СЯДЬМО, МАМКО, ПОВЕЧЕРАЙ ЗО МНОЮ

1. Сядь - мо, мам - ко, по - ве - че - рай зо мно - ю,
Сядь - мо, мам - ко, по - ве - че - рай - мо зо мно - ю,
По ве - че - рі по - ді - ли - мо доб - ро з то - бо - ю,
По ве - че - рі по - ді - ли - мо доб - ро з то - бо - ю.
2. То - би, ма - ти, ни - ті бер - деч - ко, То - би, ма - ти, ни - ті бер - деч - ко,
3.
Ми - ні ма - ти по - ло - те - неч - к[о].

Сядьмо, мамко, повечерай зо мною, (2)
По вечері поділимо добро з тобою. (2)

Тоби, мати, ниті бердечко, (2)
Мині, мати, полотенечко. (2)

Тоби, мати, ше й новеєчки, (2)
Мині, мати, самі своєчкі. (2)

Зап. 13 липня 1996 р. від Пузійчук Єлизавети, 1911 р. н.,
у с. Рубежівка Народицького р-ну Житомирської обл.

ПРИЙШЛИ ДА СВАТИ В ХАТУ

При - йшли да сва - ти в ха - ту
Да при - с - ха - ли да сва - ти в ха - ту
По - гля - да - ють да на п'єц ско - са,
Чи не - ма - є на пе - чи про - са.
О - ден ка - же: „Шо то?“ А дру - гий ка - же: „Про - со“.
А тре - тій ка - же: „Мов - чи, Бо за - га - да - ют тов - чи“.

Прийшли да свати в хату
Да приїхали да свати в хату
Поглядають да на п'єц скоса,
Чи немає на печі проса.
Оден каже: «Шо то?»
А другий каже: «Просо».
А третій каже: «Мовчи,
Бо загадають товчи».

Зап. 13 липня 1996 р. від Пузійчук Єлизавети, 1911 р. н.,
у с. Рубежівка Народицького р-ну Житомирської обл.

ПУТЬ-ДОРОЖКА ДО ДВОРУ

1. Путь-до - рож - ка до дво - ру,
Про-си - ла - ся На - деч - ка до - до - му.

*Путь-дорожка до двору,
Просилася Надєчка додому:*

*— Веди, веди, мій Йванку, де ти взяв,
Шоб мой веночок не зов'яв.*

*— Не зов'яне, Надієчко, не зов'яне,
Єсть у мене сестриця — догляне.*

*Не так, не так сестриця, як мати,
Не дасть твому веночку зов'яти.*

Зап. 13 липня 1996 р. від Пузійчук Єлизавети, 1911 р. н.,
у с. Рубежівка Народицького р-ну Житомирської обл.

ПОГЛЯНЬ, ТАТКУ, ТИ НА МОЙ ПОСАГ

1. По-глянь, таг - ку, ти на мой по - саг,
По - глянь, таг - ку, ти на мой по - саг
Йа всі дів - ки йа в ко - сах си - - - д[я]ть.

*Поглянь, татку, ти на мой посаг (2)
Йа всі дівки йа в косах сидять.*

*Йа всі дівки йа в косах сидять, (2)
Йа на мою да капоть пала.*

*Йа на мою да капоть пала, (2)
Шо я їе да розтріпала.*

*Ой дєвочки, мої ж дружечки, (2)
Поберете в руки розочки.*

*Поберете в руки розочки (2)
Да й боронет моє косочки.*

*Ми косочок не д'боронимо, (2)
Твойой мамці да дозволимо.*

*Луче, доню, сто рубльов дати, (2)
Як косоньки й одбороняти.*

Коли молода приїде од венця і сяде за столом, а тоді йой співають дівки оцю пісню, як йой розтріпали косу.

Зап. 13 липня 1996 р. від Невмериченко Ганни Пилипівни, 1920 р. н., і Майструк Надії Йосипівни, 1913 р. н.,
у с. Старий Кужіль Народицького р-ну Житомирської обл.

СКРИНЯ МОЯ ДА БЕЗУХАЯ

1. Скри - ня мо - я да бе - зу - ха - я,
Скри - ня мо - я да бе - зу - ха - я,
Ой ку - да ж ти да по - тру - ха - - - ла?

*Скрина моя да безухая, (2)
Ой куда ж ти да потрухала?*

*Чи в ліс чи в доброву, (2)
Чи в свєкра в комору?*

*Ни в ліс, ни в доброву (2)
Да до свєкра в комору.*

Коли її співали?

Коли молоду везуть до свєкра із скринєю.

Зап. 13 липня 1996 р. від Невмериченко Ганни Пилпівни, 1920 р. н., і Майструк Надії Йосипівни, 1913 р. н., у с. Старий Кужіль Народицького р-ну Житомирської обл.

ДА ПУСТИ, СВАТЕ, В ХАТУ

1. Да пус-ти, сва-те, в ха-ту, Да пус-ти, сва-те, в ха-ту,
Нас тут не-ба-га - т[о]. 2.

*Да пусти, свате, в хату, (2)
Нас тут небагато:*

*Четверо да п'ятеро, (2)
Да всіх дев'ятеро.*

Зап. 13 липня 1996 р. від Невмериченко Ганни Пилпівни, 1920 р. н., і Майструк Надії Йосипівни, 1913 р. н., у с. Старий Кужіль Народицького р-ну Житомирської обл.

ЙА В НАШОГО СВАТА

1. Йа в на-шо-го сва-та Йа в на-шо-го сва-та
Сос - но - ва - я ха - та, 2. А всі - ні збе - ре - зи
3.,4.
А всі - ні збе - ре - зи Ще бо - я - ри тве - ре - [зі].

Їа в нашого свата (2)
Сосновая хата,

А сіні з берези, (2)
Ще бояри тверезі.

Да степенулися лавки, (2)
Як посіли боярки.

Їа ще лучче степенуться, (2)
Як горілки нап'ються.

Зап. 13 липня 1996 р. від Невмериченко Ганни Пилпівни, 1920 р. н., і Майструк Надії Йосипівни, 1913 р. н., у с. Старий Кужіль Народицького р-ну Житомирської обл.

НЕ ДАЙ МЕНЕ, МОЯ МАТЮНКО, ЦЕЙ РОЧОК

1. Не дай ме-не, мо-я ма-тюн-ко, цей ро-чок,
2. Да дай мі-не да зно-си-ти цей ве-но-чок,
Не дай ме-не, мо-я ма-тюн-ко, цей ро-чок,
Да дай мі-не да зно-си-ти цей ве-но-чок.

Не дай мене, моя матюнка, цей рочок, (2)
Да дай міне да зносити цей віночок. (2)

Не раз, не два, моя донечко, носила,
Не раз, не два це подвір'ячко красила.

Як її, дівчині, вінок уже уберуть, то співали до росписі або коли вінчалися. Я вінчалася.

Зап. 14 липня 1996 р. від Назаренко Євдокії Дмитрівни, 1911 р. н., у с. Іванівці Малинського р-ну Житомирської обл.

ЛУГОМ ЄДУ ДА БАРВ'ЄНОЧКОМ СТЕЛЮСЯ

1. Лу-гом є-ду да бар-в'є-ноч-ком сте-лю-ся,
2. Се-лом є-ду, сво-єй ро-ди-ной хва-лю-ся,
Лу-гом є-ду да бар-в'є-ноч-ком сте-лю-ся,
Се-лом є-ду, сво-єй ро-ди-ной хва-лю-ся.

Лугом єду да барв'єночком стелюся, (2)
Селом єду, своєї родиною хвалюся. (2)

— Не гневайся, моя тещонько, на мене,
Що я й опознився да з родиною до тебе?

— Ой колиб вже я, да ти, мой зятю, гнев мала,
То я б за тебе своєї донечки не дала.

Співають, коли вон їде до молодої.

Зап. 14 липня 1996 р. від Назаренко Євдокії Дмитрівни, 1911 р. н., у с. Іванівці Малинського р-ну Житомирської обл.

ОЙ ДОБРАЯ ДА ГОДИНОЧКА НАСТАЛА

1. Ой доб-ра-я да го-ди-ноч-ка на-ста-ла,
2. Що до-нень-ка да й по ма-тюн-ку по-сла-ла,
Ой доб-ра-я да го-ди-ноч-ка на-ста-ла,
Що до-нень-ка да й по ма-тюн-ку по-сла-ла.

Ой добрая да годиночка настала, (2)
Що доненька да й по матюнку послала. (2)

Послала вона четворо коней, п'ятий воз, (2)
Їа шостого того звощика, що привіоз. (2)

Це вже коли везе тещу туди, до себе, цю співають.

Зап. 14 липня 1996 р. від Назаренко Євдокії Дмитрівни, 1911 р. н., у с. Іванівці Малинського р-ну Житомирської обл.

ЛЕТІВ СОКОЛ ЧЕРЕЗ ТРІ ЛЕСІ І ЧЕТВЕРТЕ

1. Ле-тів со-кол че-рез три ле-сі і чет-вер-те,
2. В чет-вер-тем ле-сі сів на го-рі-сі. „Тут бу-ду,
Ле-тів со-кол че-рез три ле-сі і чет-вер-те,
В чет-вер-тем ле-сі сів на го-рі-сі. „Тут бу-ду.

Летів сокол через три ліси і четверте. (2)
В четвертем лісі сів на горісі. «Тут буду. (2)

Тут буду жити, гніздечко вьити, тут буду. (2)
Гніздечко зов'ю, дітки виведу, полину». (2)

Їхав Коля через три села в четверте. (2)
В четвертом селі й у тестя в дворі. «Тут буду. (2)

Тут буду жити й мед-віно пити, тут буду. (2)
Мед-віно поп'ю, Галю заберу, полину». (2)

Ну, це коли він уже їде, до себе її бере.

Зап. 14 липня 1996 р. від Назаренко Євдокії Дмитрівни, 1911 р. н., у с. Іванівці Малинського р-ну Житомирської обл.

ОЙ ЛЕТАЛА ЧОРНА ГАЛОЧКА ПО ПОЛЮ

1. Ой ле-та-ла чор-на га-лоч-ка по по-лю,
2. Да й чер-ка-ла сво-ім кри-леч-ком об ро-лю,
Ой ле-та-ла чор-на га-лоч-ка по по-лю,
Да й чер-ка-ла сво-ім кри-леч-ком об ро-лю.

Ой летала чорна галочка по полю (2)
 Да й черкала своїм крилечком об ролю. (2)
 Черкаючи, щось вона таке казала. (2)
 Вона свого, свого ворона навчала: (2)
 — Іди, й іди ти, мой вороне, від мене. (2)
 Найди собі крашу галочку від мене. (2)
 Ой ходила молода по полю. (2)
 Да й черкала своєї спідницею об ролю. (2)
 Черкаючи, щось вона таке казала. (2)
 Вона свого, свого Колюню навчала: (2)
 — Іди, й іди, да мій Колінька, від мене, (2)
 Найди собі крашу дівчину від мене. (2)

Це уже коли сватаються. Або коли ідуть уже, всякі співають.

Зап. 14 липня 1996 р. від Назаренко Євдокії Дмитрівни, 1911 р. н., у с. Іванівці Малинського р-ну Житомирської обл.

ОЙ ЗЯТЬ ТЕЩУ ПРОСИТЬ

Ой зять те - шу про - сить,
 Ой зять те - шу про - сить, На ру-ках шап - ку но - сить:
 „Ой ти, те - що мо - я, Ти, го - луб - ко мо - я,
 Да про-шу я те - бе, Да хо-дім до ме - не,
 До мо - є - ї ха - ти, До сво - го ди - тя - ти”.

Ой зять тещу просить, (2)
 На руках шапку носить:
 — Ой ти, тещо моя,
 Ти, голубко моя,
 Да прошу я тебе,
 Да ходім до мене,
 До моєї хати,
 До свого дитяти.

Зап. 14 липня 1996 р. від Назаренко Євдокії Дмитрівни, 1911 р. н., у с. Іванівці Малинського р-ну Житомирської обл.

ОЙ НА ГОРІ СТИЖЕЧКА

1. Ой на го - рі сти - жеч - ка,
 Ой на го - рі сти - жеч-ка, Там Га-лю-ня хо - ди - ла.

Но, як у вінок убірають молоду

Ой на горі стижечка, (2)
 Там Галюня ходила.
 Там Галюня ходила, (2)
 Цвіт-каліну ломила.
 Цвіт-каліну ломила, (2)
 До личенька ровняла.
 Чи я буду така, (2)
 Як ця калинонька?
 Подай, мати, шовку (2)
 Да пошиємо шубу.
 Да пошиємо шубу, (2)
 Да поїдемо до шлюбу.
 Да поїдемо до шлюбу, (2)
 Там нас повенчают.
 Повенчає нас батюшка (2)
 Да зв'яже рученьки.

Зап. від Недашківської Катерини Миколаївни, 1918 р. н., у с. Недашки Малинського р-ну Житомирської обл.

ПОХОРОННІ ПІСНІ

ПРОЩАЙ, ДУША, В ПОСЛЕДНІЙ РАЗ

1. Про - шай, ду - ша, в пос-лед - ній раз, Про -
 шай во гро - бі ни - ні, Бо я вже йду в ос-
 тан - ню путь, — Ли - ша - ю жаль ро - ди - ні.

Прощай, душа, в останній раз,
 Прощай во гробі нині,
 Бо я вже йду в останню путь, —
 Лишаю жаль родині.
 Лишаю я сліди свої,
 Куди я все ходила.
 Лишаю я слова свої,
 Которі говорила.
 Сліди мої вrostуть травою,
 Їх більше не видати.
 Слова мої залишаться,
 Їх будуть вспомінати.

А мені прийшла моя пора
Збіратися в дорогу,
І я вже йду в останню путь
Віддати душу Богу.

А цяя путь для всіх страшна,
Некого й не мінає,
Усі народи нею йдуть,
Нехто їх не вертає.

І не відкупітсе ніхто,
Не бідні, не багаті.
Усім назначена пора —
І треба помирати.

Усім назначена пора,
Некому й невідома.
Ви залишаєтесь в гостях,
А я — у вічному домі.

Не плачте за мною, родня,
Не плачте й не рідайте,
Бо не вернуся я до вас,
Ви мене й не чкайте.

Тіло в могилу покладуть,
Душа піде й до неба,
З собою багатства не візьму,
Бо там його й не треба.

А ви, друзя моєї родніє,
Для мене й потрудіться:
За упокой моєї душі
Ви Богу й помоліться.

Зап. 17 липня 1996 р. від Павлович Ганни Михайлівни,
1919 р. н., у с. Вишевичі Радомишльського р-ну Житомир-
ської обл.

ПРОЩАЙ, ДУША, В КОНЕЧНИЙ ЧАС

1. Про-шай, ду-ша, в ко-неч-ний час Про-шай, над-гроб-ной, ни-не, Бо я і-ду в ос-тан-ню путь, Ли-ша-ю жаль ро-ди-ні. Бо // - ди - ні.

Прощай, душа, в конечний час,
Прощай, надгробной, нинє,
Бо я іду в останню путь, 2
Лишаю жаль родині. 2

Лишаю я следи свої,
Куда я походила.

Лишаю я слова свої, 2
Которі говорила. 2

Следи мої вростут травой
Їх більше не видати.
Слова мої залишаться, 2
Їх будуть споминати. 2

Мені прийшла моя пора
Збиратися в дорогу,
І я іду в останню путь 2
Віддати душу Богу. 2

А тая путь для всіх страшна
Нікого не мінає.
Усі народи нею йдуть, 2
Ніхто їх не вертає. 2

І не відкупітсе ніхто—
Ні бідний, ні багатий.
Пора назначена для всіх — 2
Бо треба помирати. /2

Пора назначена для всіх,
Нікому й невідома,
Ви залишаєтесь в гостях, 2
А я у вічнім домі. 2

Не плачте за мною, родня,
Не плачте, не рідайте,
Бо не вернуся я до вас, 2
На мене не чкайте. 2

Тіло у землю покладут,
Душа піде до неба.
З собою багатства не візьму, 2
Бо там його не треба. 2

А ви, друзя мої родня,
Для мене потрудіться,
За упокой моєї душі 2
Лиш Богу помоліться. 2

Зап. 12 липня 1996 р. від Василенко Ніни Володимирів-
ни, 1921 р. н., в с. Любовичах Малинського р-ну Житомир-
ської обл.

ОЙ БОЖЕ, МІЙ БОЖЕ, З ВИСОКОГО НЕБА

1. Ой Бо-же, мій Бо-же, з ви-со-ко-го не-ба, По-слу-хай мо-лит-ву мо-ю Візь-ми мо-ю ду-шу до се-бе на не-бо, А ті-ло в си-ру-ю зем-лю. Візь- // - лю.

Ой Боже, мій Боже, з високого неба,
Послухай молитву мою,
Візьми мою душу до себе на небо,
А тіло в сирую землю. /2

Насипте на мене високу могилу,
Травою вона заросте.
Посадіть на мені червону калину,
Весною вона зацвіте. /2

І будуть до неї пташки прилітати,
Будуть щебетати мені.
А я їй не почую, бо буду лежати
Глибоко в сирій же землі. /2

Моя й домовина — сумная хатина,
У неї віконця нема.
А я одинока, як тая билина,
Лежу в домовині одна. /2

Колись мої ніжки по світу ходили,
Ой Боже, який то був час!
Колись мої ручки так тяжко робили,
Тепер вже на грудях лежать. /2

Колись мої очі на світ все дивились,
Ой Боже, який милий світ!
Тепера поклали мене в домовину,
Ніколи не гляну на світ. /2

Тепера поклали мене в домовину
Й ніколи не гляну на світ.
Колись мої уста до вас говорили,
Тепера замовкли навек. /2

Зап. 12 липня 1996 р. від Василенко Ніни Володимирівни, 1921 р. н., і Семененко Надії Денисівни, 1935 р. н., у с. Любовичах Малинського р-ну Житомирської обл.

ЩАСЛИВАЯ ТАЯ ПУТЬ, ДЕ ПОКЛОННИКИ ІДУТЬ

1. Щас-ли-ва-я та-я путь, де по-клон-ни-ки і-дуть,
А-лі-лу-я, а-лі-лу-я, де по-клон-ни-ки і-дуть.

Щасливая тая путь, де поклонники ідуть,
Алілуя, алілуя, де поклонники ідуть.

Не самя вони йдуть, їх архангели ведуть,
Алілуя, алілуя, їх архангели ведуть.

Їх архангели ведуть, аж у новий Русалім,
Алілуя, алілуя, аж у новий Русалім.

Де Господь походив, да следочки последив,
Алілуя, алілуя, да следочки последив.

Да й следочки последив, да сім ран получив,
Алілуя, алілуя, да сім ран получив.

А на осьму пострадав за нас грешних християн,
Алілуя, алілуя, за нас грешних християн.

Там ангели літали, в руках чаши держали,
Алілуя, алілуя, в руках чаши держали.

В руках чаши держали, кров Христову збирали,
Алілуя, алілуя, кров Христову збирали.

Кров Христову збирали, на престолі ставили,
Алілуя, алілуя, на престолі ставили.

На престолі ставили, поклонників звецали,
Алілуя, алілуя, поклонників звецали.

— Ви поклонники мої, поклоніться мені,
Алілуя, алілуя, поклоніться мені.

Поклоніться мені, до святої крові,
Алілуя, алілуя, до святої крові.

Як я Христа ізведу, вас із пекла виведу,
Алілуя, алілуя, вас із пекла виведу.

Як на небо я зийду, вас у царство введу,
Алілуя, алілуя, вас у царство введу.

Зап. 12 липня 1996 р. від Василенко Ніни Володимирівни, 1921 р. н., і Семененко Надії Денисівни, 1935 р. н., у с. Любовичах Малинського р-ну Житомирської обл.

ДАНАЯ СВАБОДА ЦАРАМИ — КНЯЗЯМ

1. Да-на-я сва-бо-да ца-ра-ми-кня-
зям, На го-рі Гол-го-хві
1. Сус роз-п'я-тий сам. 2. Сус роз-п'я-тий сам.

Даная свобода царями — князям,
На горі Голгохві Сус розп'ятий сам. (2)

Кривавія різи на голівці й венець
На хресту розп'ятий Син Бог і й Отець. (2)

А Божая й Мати под хрестом стоїть,
В неї сльози лються, як річка й бистрить. (2)

Повно, Мати, плакати, дрібни сльози лить,
В третій день воскресну, я гроб розрушу. (2)

*В третій день воскресну, я гроб розрушу,
Тебе рідну й Матір, да й розвеселю. (2)*

*Сорок день на небо я сам ізойду,
Тебе, рідну й Матір, з собов я возьму. (2)*

Зап. 12 липня 1996 р. від Семененко Надії Денисівни, 1935 р. н., у с. Любовичах Малинського р-ну Житомирської обл.

Vasyl Sokil

FOLK-SONG HARVEST FROM THE FIELD POWDERED WITH ATOM

Beginning. The end is in the 4th number of our journal

The folk songs, fixed by the author in 1996 during the expedition in the villages of Kyiv and Zhytomyr regions, which were situated in the Chernobyl zone, are presented. Different folk genres, such as carols, spring songs, midsummer songs, family ritual songs (christening, wedding, funeral) — in the first chapter of publication (№ 2 of our journal), and family social songs (about love, household life, lullaby, playful), and also estates songs (milky, soldierly) — in the second chapter of publication (№ 4 of our journal), are published. The texts were recorded on a tape, its authentic sounding is reproduced. They are accompanied with melodies, which were transcribed by A. Chernous (10 starting carols and shchedrivky), A. Serko (all the rest).

Computer printing of musical notes was performed by L. Dobryanska.

Keywords: Chernobyl zone, folk songs, genres, melody, text.

Vasyl Sokil

НАРОДНОПЕСЕННИЙ УРОЖАЙ С ПРИПОРОШЕННОГО АТОМОМ ПОЛЯ

Начало. Окончание в вып. 4 нашего журнала

Приведены народные песни, которые записал автор в 1996 году во время экспедиции на Киевщину и Житомирщину в села, которые находились в Чернобыльской зоне. Публикуются различные фольклорные жанры — колядки, веснянки, купальские и петровские песни, семейно-обрядовые (крестильные, свадебные, похоронные) — в первой части публикации (№ 2 нашего журнала), и семейно-бытовые (о любви, семейно-бытовой жизни, колыбельные, шуточные песни), а также сословные (чумацкие, солдатские) и др. — во второй части публикации (№ 4 нашего журнала). Тексты зафиксированы на магнитную ленту, воспроизведено их аутентичное звучание. Их сопровождают мелодии, которые транскрибировала А. Черноус (10 начальных колядок и щедривок), А. Серко (все остальные). Компьютерный набор нот осуществила Л. Добрянская.

Ключевые слова: Чернобыльская зона, народные песни, жанры, мелодия, текст.